

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

1857

eБИЛТЕН

Удружење за електронске комуникације и информационо друштво

III
квартал

20
18.

јул - септембар 2018.

УВОДНИК

Билтени удружења Привредне коморе Србије сектора пољопривреде, индустрије и услуга представљају тромесечне анализе економских трендова и актуелности у привреди.

Кроз билтене информишемо чланице коморског система, представнике пословне заједнице и стручне јавности о секторским и макроекономским темама, пословним и статистичким показатељима за водеће привредне гране, активностима удружења и услугама Привредне коморе Србије. Циљ је да подстакнемо представнике привреде да покретањем иницијатива усмереним на унапређење пословног амбијента утичу на креирање стабилних и одрживих услова пословања.

Очекујемо да коморски билтени допринесу бољој видљивости секторских информација, активности и подршке националне пословне асоцијације привреди, унапређењу конкурентности и јачању поверења у домаћи привредни амбијент и економију. Припремљене информације, вести и анализе објављене у билтенима креиране су у склопу заједничких активности јединственог коморског система и привреде Србије. У анализама су коришћени званични подаци домаћих и страних институција, објављени крајем сваког календарског тромесечја у години.

Сви претходно објављени билтени доступни су на сајту [Привредне коморе Србије](#).

Удружење за електронске комуникације и информационо друштво Привредне коморе Србије усмерено је ка подстицању развоја привреде знања и према дигитализацији у Србији, па сагласно томе области деловања су: подстицање јачања потражње за ИКТ производима и услугама за развој информатичког друштва, подстицање извоза ИКТ роба и услуга, сарадња са телима државне управе и јавним сектором, учествовање у процесима придруживања ЕУ (у оквиру коморског система) и доношење норми, стандардизација и професионализација струке.

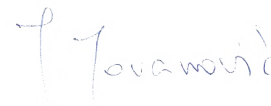
Удружење делатност подређује потребама чланица, Статуту и осталим одредницама за рад ПКС. Своје деловање садржајно усмерава према заједничким и инфраструктурним питањима чијим решавањем се ствара амбијент за коришћење ИКТ технологија (у циљу стварања конкурентне предности). Деловање Удружења организује се кроз два основна типа: трајне активности и пројекти. Циљеви Удружења су заступање и заштита интереса чланова (на националном и међународном нивоу), структурално прилагођавање привреде, ЕУ интеграције и унапређење климе за пословање, дигитална трансформација, едукација у служби развоја привреде - професионализација струке и индустрије и интернационализација.

Садржајна класификација програмских активности и делатности чланица обавља се у шест основних праваца деловања: Развој електронских комуникација, Развој софтвера, Развој embedded система, Развој електронске трговине, Организација приређивача игара на срећу, Активности у оквиру групације пружалаца поштанских услуга.

Јелена Васић,
уредник

Јелена Јовановић,
секретар

Импресум: Билтен Привредне коморе Србије; Издавач: Привредна комора Србије, Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације, Ресавска 13-15, 11000 Београд, тел. (011) 3300-923, web: <http://www.pks.rs>, e-mail: analitika@pks.rs.

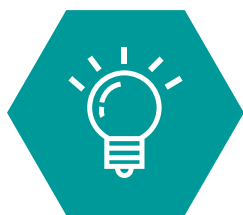
Уредник: Јелена Васић; Извршни уредник: Маја Вуковић; Редакција: Бојан Станић, Оливера Коминац, Наташа Кеџман, Јелена Јовановић, Милана Ђукић, Анита Мањенчић, Стево Нинић, Дијана Михајловић-Монтиљо, Марко Ковачевић, Кристина Ђурић, Ана Стојановић, Душан Стокић; Лектура и коректура: Служба за информисање и односе са јавношћу ПКС; Дизајн: Марија Младеновић; Компјутерска обрада: Стеван Шормаз; Маркетинг: marketing@pks.rs.

Билтени ПКС се објављују тромесечно.

Напомена: Анализе у билтенима ПКС су ауторског карактера и не одражавају нужно став Привредне коморе Србије.

с 2018. Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације

Сва права су задржана. Ниједан део ове публикације не може бити репродукован нити смештен у систем за претраживање или трансмитован у било ком облику, електронски, механички, фотокопирањем, снимањем или на други начин, без претходне писмене дозволе издавача.

У овом броју

Активности Удружења за електронске комуникације и информационо друштво	4
Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари	
Вести	
Регио инфо	7
Привредна активност у делатности електронских комуникација и информатике	8
Запосленост	
Зараде	
Стране директне инвестиције	
Размена услуга	
Привредна активност - макроекономски осврт	11
У фокусу	14
Директива Европске уније о одређеним аспектима уговора о испоруци дигиталног садржаја	
Национални домени	
Подршка привреди	15
Програми подршке пословању привреде	
Најбржи пут до инопартнера	
СЕ знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа	
Едукација	
Методолошке напомене	22
Удружење за електронске комуникације и информационо друштво	23
Контакт	24

Активности Удружења за електронске комуникације и информационо друштво

Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари

Округли сто - Јутарње ИТ новости

У Привредној комори Србије, 4. јула 2018. године одржан је кругли сто под називом „Јутарње ИТ новости“. Организатори догађаја су Удружење за електронске комуникације и информационо друштво ПКС и Друштво за информатику Србије. Учесници скупа, представници Електротехничког факултета у Београду и фирми „Brisbone Digital“ и „Plativoo“, имали су прилику да од професора са Електротехничког факултета сазнају о Тесли као студији случаја квантно-холографских корелација индивидуалне и колективне свести, креативне и духовне импликације. Представник компаније „Brisbone Digital“ говорио како доћи на прву страну Гугла, о основним грешкама у раду сајта, проблемима у рангирању на претраживачима и о пет кључних начина да се повећа видљивост сајта. Директор компаније „Plativoo“ говорио о рачунима у „облаку“ и о дистрибуцији е-Рачуна за физичка и правна лица.

Такође, 4. септембра 2018. године одржан је кругли сто у организацији Друштва за информатику Србије и Удружења за електронске комуникације и информационо друштво ПКС. Учесници скупа имали су прилику да од представника Републичког геодетског завода сазнају о „еШалтеру“. Чланица Националног просветног савета говорила је о дигитализацији у школи, о информатичком образовању и дигиталним уџбеницима. Представник стартапа В2В из Научно технолошког парка Београд представио је нови приступ и технологије за В2В еCommerce тржиште у Србији.

Промена система опорезивања паушалаца

Друштво за информатику Србије и Удружење за електронске комуникације и информационо друштво ПКС, 28. августа 2018. године организовали су кругли сто на тему: Промена система опорезивања паушалаца, на којем су учествовали представници НАЛЕД, Удружења за развој предузетништва, Војвођанског ИКТ кластера, „СтартИТ“ и „Пословни софтвер“. Округли сто је намењен надлежним органима, заинтересованим компанијама и паушалцима и организован је из потребе изградње става сектора информационо - комуникационих технологија на ову тему, јер од 116 хиљада паушалаца колико их има у Србији, 7 хиљада су програмери чији су успеси све значајнији за развој Србије и тај тренд је потребно наставити.

Вести

еШалтер Републичког геодетског завода

Републички геодетски завод је у јулу 2018. године унапредио свој пословни процес увођењем интернет сервиса (еШалтера) за подношење захтева. За кориснике еШалтера и обвезнике службене доставе сада је могућ приступ преко интернета. Такође, геодетске организације за подношење захтева катастру водова могу да приступе на исти начин. Увођењем овог интернет сервиса аутоматизује се део активности на овом пословном процесу, повећава се ефикасност у обради захтева и смањује број долазака корисника услуга. Интернет сервис свим корисницима омогућава сигуран, једноставан и ефикасан начин подношења захтева да електронским путем изврше потребну кореспонденцију. У оквиру ове услуге, на располагању је увид у комплетну историју кореспонденције, размењивање електронских порука и докумената, поднетих

и обрађених захтева, као и тренутних статуса обраде података. Овим сервисом Пореска управа и Локална пореска администрација преузимају јавнобележничке исправе и пореске пријаве у складу са Законом о поступку уписа у катастар непокретности и водова.

Члан 13 у Директиви о ауторским правима

У Директиви о ауторским правима предвиђено је уношење члана 13. којим се сви сајтови обавезују да приликом пријема података и слика провере да ли су легални са становишта заштите ауторства. Ово је дугогодишњи захтев како би се интернету обезбедила заштита ауторских права. Међутим, у великом делу стручне јавности постоји отпор, јер се сматра да се тиме угрожава слобода говора и уводи нека врста цензуре. Директива је после много дебата стигла у Европски парламент и очекује се њено разматрање и усвајање.

Корисницима могућност да бирају, а не неправични пенали за раскид уговора

Државна секретарка у Министарству трговине, туризма и телекомуникација, саопштила је да ће то Министарство доследно штитити кориснике услуга мобилних оператора од неправичних и противзаконитих пенала за превремени раскид уговора, али да је потребно да у таквим случајевима и операторима буде надокнађена евентуална штета. Она је подсетила да је Министарство трговине, туризма и телекомуникација донело Решење којим се укида пракса према којој су оператори мобилне телефоније тражили од својих корисника у случајевима превременог раскида уговора да плате све месечне претплате које су преостале до истека уговора. Оваква поступања су у супротности да постојећим законима у Републици Србији, као што су Закон о заштити потрошача и Закон о облигационим односима, као и са европском праксом, те је према томе интервенција Министарства била неопходна. Државна секретарка је потврдила да ће бити дефинисани јасни модели заштите обе стране, који би између осталог, омогућили корисницима да у случају да желе да прекину уговорну обавезу, изаберу начин надокнаде штете оператору у виду исплате износа пуне малопродајне цене терминалне опреме (телефона и других уређаја) уколико је добијена уз уговор, или исплате разлике у претплатама које су искоришћене а које су добијене под повољнијим условима уз потписивање уговора и слично.

Аутоматска овера здравствених књижица

У првој фази пројеката од октобра 2017. године, у оквиру програма „Стоп бирократији“, омогућено је да послодавци више у Србији не морају лично да оверавају картице здравственог осигурања својих запослених. То значи да их држава аутоматски продужава, без подношења захтева и одласка на шалтер. Информациони систем Републичког фонда за здравствено осигурање, преузима податке Пореске управе о уплаћеним доприносима и на основу њих аутоматски врши оверу. Картице се на тај начин продужавају запосленима којима послодавци редовно уплаћују доприносе и члановима њихових породица. Послодавцима се годишње штеди око 500 хиљада сати беспотребног одласка на шалтере, односно око 2 млн ЕУР. У другој фази од 1. марта 2018. године, омогућена је аутоматска овера картица здравственог осигурања и осигураницима самосталних делатности (предузетници), пољопривредницима, свештеницима, верским службеницима, иностраним пензионерима, односно онима који примају пензију или инвалиднину од државе са којом не постоји билатерални споразум о социјалном осигурању, самосталним уметницима, запосленима код физичких лица (који немају ПИБ) и онима који обављају послове по основу уговора о размени стручњака или споразуму о међународној техничкој сарадњи. Увођењем оваквих електронских услуга живот и пословање грађана постају комфорнијим, а јавна управа транспарентнија, ефикаснија и економичнија.

Теленор планира инвестиције и побољшање услуга

Државна секретарка у Министарству трговине, туризма и телекомуникација и представници ППФ групе, сагласили су се да су инвестиције у телекомуникационом сектору потребне за даљи раст тржишта у нашој земљи. „Држава интензивно ради на обезбеђивању услова за подстицање улагања у телекомуникације,

пре свега ради изградње мреже и омогућавања услова за развој нових сервиса и услуга,“ истакла је државна секретарка, подсетивши да је усвојена Стратегија развоја нових мрежа, која дефинише смернице за развој електронских комуникација, као и да се очекује ускоро усвајање новог Закона о електронским комуникацијама који ће допринети повећању ефикасности и конкурентности. Извршни комерцијални директор сектора телекомуникација ППФ групе, која је власник Теленорових телекомуникационих компанија у региону централне и источне Европе, укључујући и Србију, истакао је да су економски параметри у Србији позитивни, да је Србија земља са значајним растом БДП-а и да дигитализација иде у правом смеру. „Србија је одлично место за будућа улагања у области телекомуникација, и имамо јасну визију како да допринесемо развоју тржишта и побољшамо услуге за кориснике“. Будући генерални директор Теленора у Србији, такође је потврдио амбиције да та компанија задржи и ојача лидерску позицију у региону.

Народна банка Србије уводи инстант плаћање преко мобилног телефона

Народна банка Србије саопштила је да ће банке бити у могућности да клијентима понуде услугу слања и пријема новца на основу броја телефона, без потребе да грађани откривају податке о текућим рачунима. Нови систем за инстант плаћања, који Народна банка Србије уводи од 22. октобра, омогућиће банкама да својим клијентима понуде услугу пријема и слања новца на основу броја мобилног телефона, али и да на свој мобилни добију и одмах плате рачуне за комуналне услуге, укључујући и рачуне за кабловску телевизију, мобилне телефоне и остало. То значи да ће грађани међусобно моћи да шаљу или примају новац, а да не откривају своје бројеве текућих рачуна, при чему ће послати новац примаоцу бити на рачуну за само неколико секунди.

У Србији почиње експресно царинење

У Србији почиње да се примењује поједностављена и дигитализована процедура царинења експресних пошиљака, што ће допринети да већина експресних пошиљака буде обрађена у минималном року – саопштено је на завршној радионици пројекта „Увођење поједностављеног поступка царинења експресних пошиљака.“ У сарадњи са Управом царина, Министарством финансија и Министарством трговине, туризма и телекомуникација Републике Србије и експресним операторима, пројекат „Увођење поједностављеног поступка царинења експресних пошиљака“ реализовала је Немачка организација за међународну сарадњу ГИЗ у оквиру Немачко-српске развојне сарадње. Завршној радионици пројекта одржаној у Београду присуствовали су и представници царина Западног Балкана, који по угледу на Србију имплементирају исти пројекат у оквиру ГИЗ Отвореног регионалног фонда за промоцију спољне трговине. Ускоро се може очекивати да ће се око 80 одсто пошиљака пристиглих преко курирских оператора пуштати у слободан промет у року од сат времена по приспећу, што је до сада било незамисливо – најавио је на почетку скупа помоћник директора и координатор Управе царина. Да би експресне пошиљке то заиста и биле неопходно је омогућити и њихово експресно царинење, што је окончањем овог пројекта постигнуто. Брзина добијања пошиљки од изузетног је значаја када су у питању пошиљке попут компоненти за производњу, узорци, важни уговори или документа за пословање. Нов, у потпуности електронски, начин царинења допринеће уштеди времена и трошкова привредним субјектима и грађанима и подстаћи спољну трговину и директне инвестиције. Кључ за успех овог пројекта и проналажење најпогоднијег поступка царинења експресних пошиљака за Србију била је сарадња представника државних институција и приватног сектора.

За додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контакте са потенцијалним пословним партнерима, учешће на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству, учешће у активностима ПКС контактирајте са представницима **Удружења за електронске комуникације и информационо друштво ПКС** путем телефона **011 / 33 04 521** или нам пишите на имејл: ict@pks.rs.

Регио инфо

Привредна
комора
Београда

Рајфајзен банка „Најбоља дигитална банка“ у Србији

Реномирани светски магазин „Global Finance“ прогласио је Рајфајзен банку „Најбољом дигиталном банком“ у Србији. Стручни жири, који су чинили водећи експерти из компаније „Инфосус“ - глобални лидер у области консалтинга и технологија, као и уредници магазина „Global Finance“, приликом одлучивања узео је у обзир основне критеријуме: квалитет стратегије за привлачење и пружање услуга дигиталним корисницима, успешност у погледу обучавања клијената да користе дигиталну понуду, раст броја клијената који користе дигиталне сервисе, квалитет понуде производа и услуга, бенефите стечене кроз дигиталне иницијативе, као и дизајн и функционалност веб сајта и мобилних апликација. Према наводима, ово је прва награда из области дигиталног банкарства коју је Рајфајзен банка добила од стране познатих светских магазина, а трећа од почетка године за најбољу банку у Србији по проглашењу магазина „Euromoney“ и „ЕМЕА Finance“

Унапређен систем пратрага података у АПР-у

АПР је представио квалитетно унапређен систем за претрагу података о привредним друштвима, предузетницима и другим правним лицима. Коришћењем напредног начина претраживања (Elasticsearch) омогућено је добијање резултата према свим елементима пословног имена (назив, делатност и седиште) и по личном имену предузетника. Свака страница претраге прилагођава се резолуцији екрана и врсти уређаја са ког корисник врши претрагу, чиме је олакшана претрага и са мобилног телефона. Уколико утврди да је дошло до злоупотребе податка и коришћења аутоматизованих алата (робота), АПР блокира таквог корисника и предузима одговарајуће мере у складу са прописима. Поред јавно доступних података који су бесплатни, заинтересовани корисници могу да захтевају и посебна истраживања и извештаје који се плаћају.

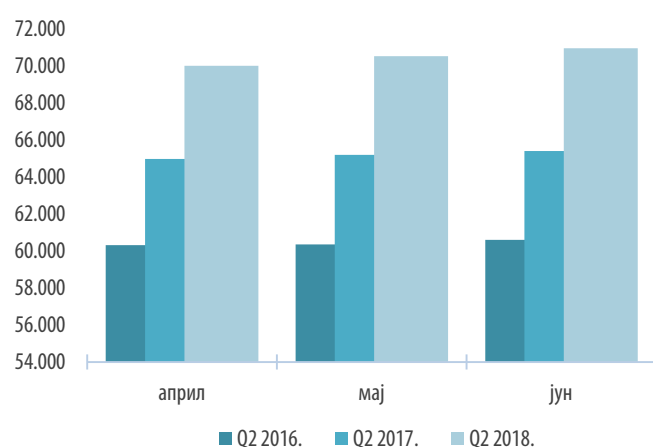

Привредна активност у делатности електронских комуникација и информатике

Запосленост

Просечан број запослених у делатностима електронских комуникација и информационог друштва, према подацима РЗС, у првој половини 2018. године је износио 69.862, што представља пораст од 8,1 одсто у односу на исти период 2017. године. Запослени у сектору електронских комуникација и информационог друштва чине 3,4 одсто укупне запослености што је благ раст учешћа у односу на исти период 2017. године (тада је износила 3,3 одсто). Посматрано по делатностима, највише запослених је било у делатности рачунарског програмирања, консултантских и с тим повезаним делатностима (26.710), где је забележен раст од 16,8 одсто, а раст од 23,8 одсто забележен је у информационо услужним делатностима. Велики број запослених регистрован је и у поштанским активностима (17.086) и телекомуникацијама (15.808).

Број запослених у производњи рачунара и програмирању, поштанским, телекомуникационим и информационом делатностима, у правним лицима и код предузетника, други квартал 2016, 2017. и 2018. године

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Регистрована запосленост, према делатностима KD(2010), у другом кварталу 2017. и 2018. године

	Број запослених		Индекс	Учешће у укупној запослености, у %	
	Q2 2017.	Q2 2018.	Q2 2018/ Q2 2017.	Q2 2017.	Q2 2018.
Република Србија	1.975.308	2.047.020	103,6	100,0	100,0
Производња рачунара, електронских и оптичких производа	7.029	7.270	103,4	0,4	0,4
Поштанске активности	16.339	17.060	104,4	0,8	0,8
Телекомуникације	15.947	15.781	99,0	0,8	0,8
Рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности	23.343	27.209	116,6	1,2	1,3
Информационе услужне делатности	2.530	3.175	125,5	0,1	0,2
УКУПНО	65.189	70.495	108,1	3,3	3,4

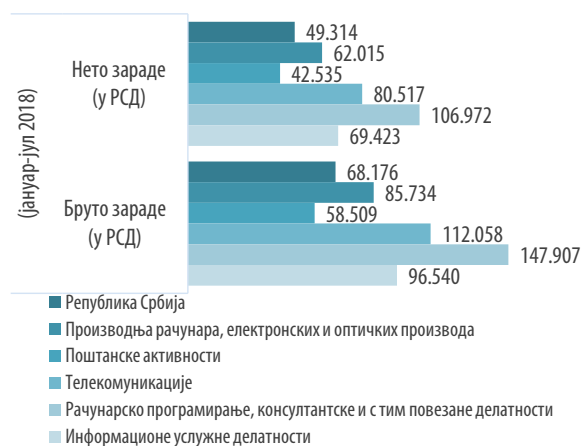
Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Зараде

У периоду јануар-јул 2018. године највиша просечна зарада остварена је у делатности рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности у износу од 147.907 динара (дупло већа у односу на републички просек, са међугодишњим растом од 3,1 одсто) и у области телекомуникација (за 64,4 одсто већа у односу на просек у Републици Србији). Најнижа забележена је у поштанским активностима (14,2 одсто испод републичког просека).

Зараде, јануар-јул 2018. (у динарима)

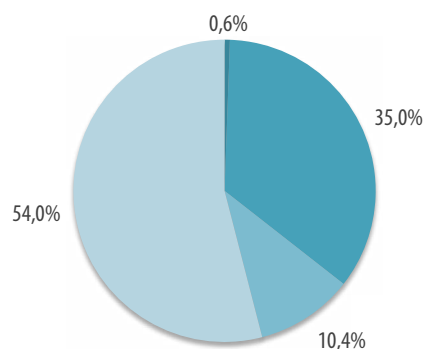

Извор: РСС.

Стране директне инвестиције

Према подацима Народне банке Србије, у другом кварталу 2018. године, укупан нето прилив СДИ у Републику Србију, по основу улагања нерезидената, износио је 639,4 млн евра. У области информационо-комуникационих технологија, најзначајнија улагања регистрована су у области издавачких делатности, рачунарско програмирање, консултантске и с тим повезане делатности и информационе услужне делатности. У тој области остварен је нето прилив СДИ од 8,4 млн евра, док је у производњи рачунара, електронских и оптичких производа нето прилив износио 1,8 млн евра.

Структура нето прилива СДИ, по основу улагања нерезидената, прва половина 2018. године (у %)

■ Пољопривреда ■ Индустрија ■ Грађевинарство ■ Услуге

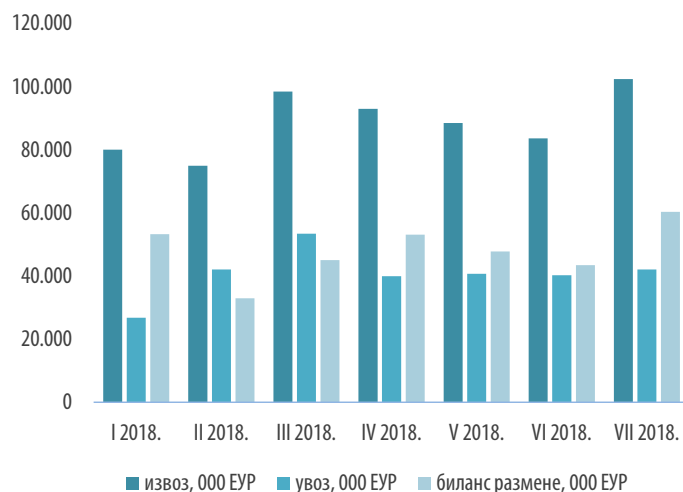
Извор: НБС (у складу са „Приручником за израду платног биланса и међународне инвестиционе позиције бр. 6, ММФ“).

Размена услуга

Према подацима НБС, у периоду јануар-јул 2018. године, од извоза телекомуникационих, компјутерских и информацијских услуга остварено је 620,2 млн евра прихода, што чини 19,0 одсто укупног извоза услуга у Републици Србији. Од тога, 89,2 одсто прихода је реализовано од извоза компјутерских услуга (553,5 млн евра), а 9,4 одсто од извоза услуга телекомуникација (58,3 млн евра). На страни увоза такође доминирају компјутерске услуге (76,0 одсто, односно 216,5 млн евра), а укупна вредност оствареног увоза телекомуникационих, компјутерских и информацијских услуга износила је 284,8 млн евра. Остварен је суфицит од 335,4 млн евра.

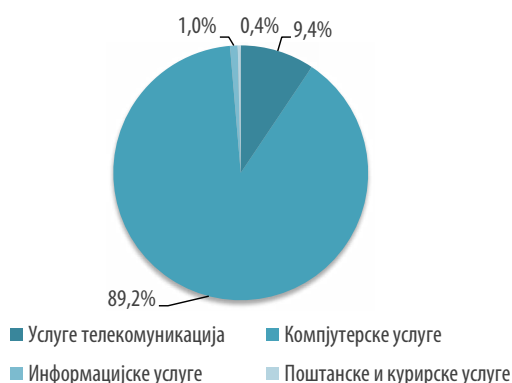
Према подацима РЗС, извоз рачунара, комуникационе опреме и софтвера у периоду јануар-август 2018. године износио је 67,4 млн евра, док је увоз износио 374,7 млн евра, те је покривеност увоза извозом била 18,0 одсто.

Спољнотрговинска размена услуга телекомуникација, компјутерских, информацијских, поштанских и курирских, месечни подаци (у хиљадама евра)

Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Структура извоза, јануар-јул 2018.

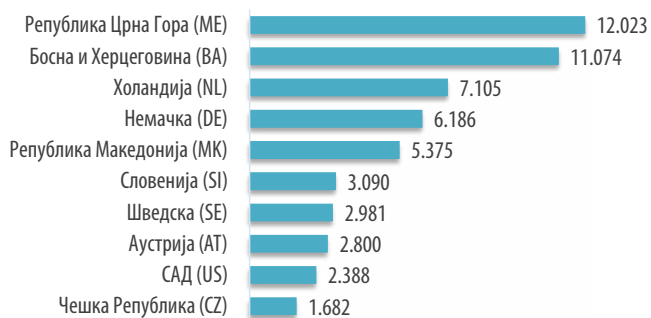
Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Структура увоза, јануар-јул 2018.

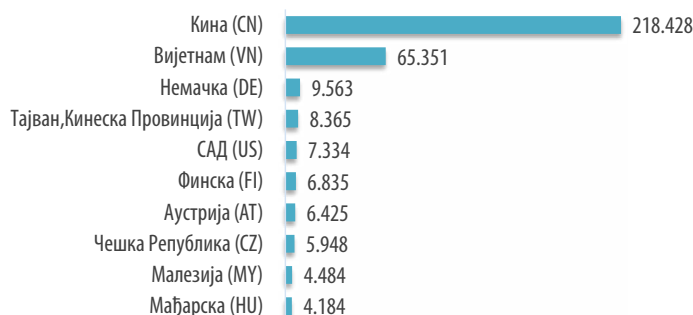
Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Извоз рачунара, комуникационе опреме и софтвера, по земљама, јануар-август 2018. (у хиљадама евра)

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Увоз рачунара, комуникационе опреме и софтвера, по земљама, јануар-август 2018. (у хиљадама евра)

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Привредна активност - макроекономски осврт

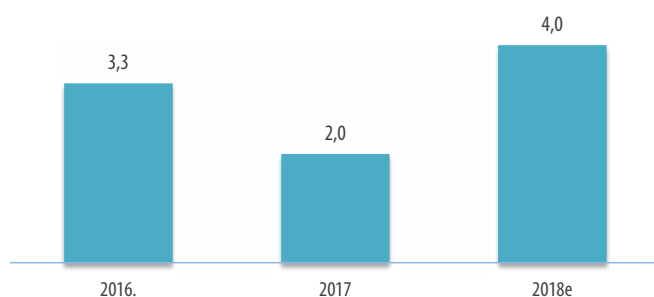
Економија коју је карактерисала стагнација раста и висока стопа незапослености, за само неколико година се трансформисала у растућу економију са ниском инфлацијом, елиминисаним фискалним дефицитом, опадајућим јавним дугом, стабилним банкарским системом и опоравком тржишта рада. Основу за одржавање и даље убрзање привредне активности треба да омогући наставак структурних реформи, као и повећање производне активности у извозно оријентисаним привредним делатностима, посебно оних које носе већу додатну вредност.

Према подацима Републичког завода за статистику, привредна активност Србије мерена **стопом реалног раста бруто домаћег производа** у другом кварталу 2018. године, у односу на исти период претходне године, износи 4,8 одсто. Народна банка Србије је ревидирала очекивану стопу раста на 4,0 одсто у односу на иницијалну пројекцију од 3,5 одсто (процена Министарства финансија за ову годину износи 4,2 одсто). Посматрано по делатностима, најзначајније стопе раста су остварене у сектору грађевинарства (22,9 одсто), сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде (14,8 одсто) и сектору информисања и комуникација (5,9 одсто). Према најновијим прелиминарним резултатима обрачуна, привредна активност у 2017. години увећана је за 2,0 одсто реално.

Укупна **индустријска производња** је повећана за 2,7 одсто у периоду јануар - август 2018. године, у односу на исти период 2017. године. Значајан позитиван раст остварен је у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (5,1 одсто), док је у прерађивачкој индустрији раст износио 2,8 одсто и то највише у областима: поправке и монтаже машина и опреме (19,7 одсто), производње машина и опреме (10,4 одсто), производње намештаја (10,1 одсто) и производње осталих саобраћајних средстава (9,8 одсто). Код рударства је дошло до пада за 3,8 одсто.

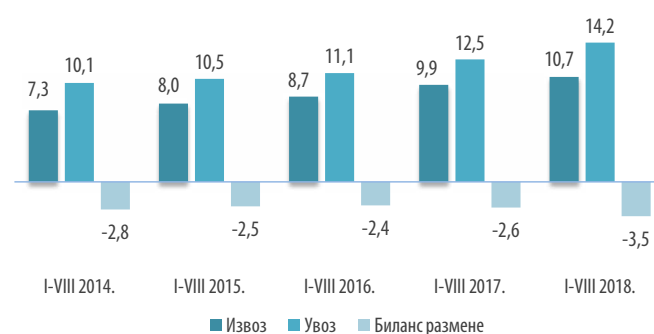
Народна банка Србије наставља да води експанзивну монетарну политику, по основу значајног смањења референтне каматне стопе, која тренутно износи 3,0 одсто. Према процени аналитичара, на актуелну монетарну политику НБС утицали су ниски инфлаторни

Реални раст БДП (у %)

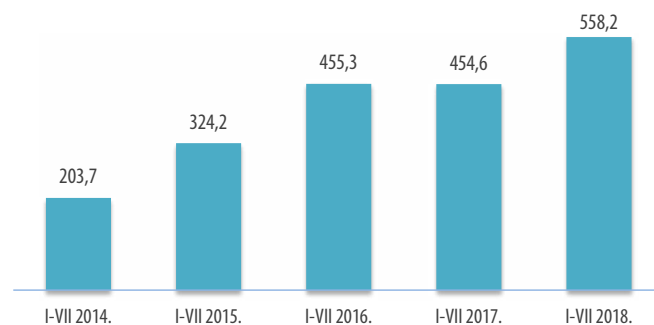
Извор: РЗС.

Спољнотрговинска робна размена (у млрд евра)

Извор: РЗС.

Суфицит у размени услуга (у млн евра)

Извор: НБС.

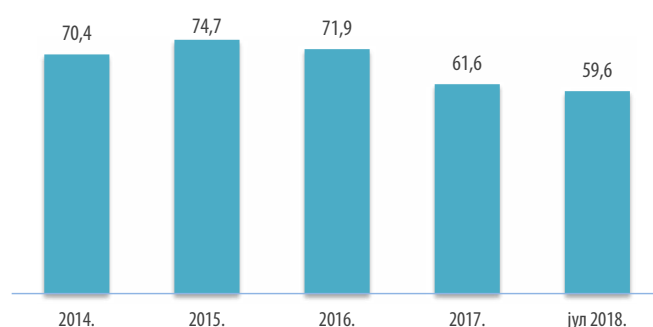
притисци, монетарна политика Европске централне банке (референтна каматна стопа у еврозони се одржава на нули), као и потреба да се монетарном политиком допринесе расту инвестиционе и привредне активности у земљи. **Међугодишња инфлација** у августу је износила 2,6 одсто и у оквиру је циља НБС који износи 3,0 одсто $\pm$ 1,5 процентних поена. Већина аналитичара сматра да у наредном периоду не би требало да дође до пада референтне каматне стопе за додатних 25 базних поена (на потенцијалних 2,75 одсто) јер се очекује благ пораст инфлаторног притиска, а привредна активност је довољно убрзана.

Мере фискалне консолидације су оствариле позитиван резултат, изнад првобитне процене Међународног монетарног фонда. У 2017. години је остварен суфицит консолидованог буџета у износу од 1,2 одсто БДП (први пут у последњих десет година), чиме се значајно допринело смањењу потреба за задужевањем. Према подацима Министарства финансија, у периоду јануар-јул 2018. године остварен је **суфицит републичког буџета** у износу 49,1 млрд динара. Последично, јавни дуг је током 2017. године опао за десет процентних поена и износио је 61,6 процената БДП у односу на 71,9 одсто на крају 2016. године. Опадајући тренд је настављен и током првих седам месеци текуће године, па је на крају јула јавни дуг износио 59,6 одсто БДП, односно нашао се испод „мастрихтског критеријума“ од 60,0 одсто.

На позитивне макроекономске трендове реаговале су и агенције за оцену кредитног рејтинга које су током 2017. године унапредиле рејтинг Србије. Standard and Poor`s је повећао кредитни рејтинг на „BB“ са стабилним изгледом, што је исто учинила агенција Fitch Ratings. Moody`s је такође повећао кредитни рејтинг на „Ba3“ са стабилним изгледом. Овим се Србија значајно приближила инвестиционом нивоу кредитног рејтинга са циљем да се то оствари у средњем року. Агенције наводе као основу за даље унапређење кредитног рејтинга, очување макроекономске стабилности и резултата фискалне консолидације, структурне реформе (јавна предузећа, пореска управа, просвета и здравство), као и наставак процеса евроинтеграција.

Србија је наставила регионално лидерство у привлачењу **страних директних инвестиција**, које су у 2017. години износиле 2,4 млрд евра (раст од 27,0 одсто), а позитиван тренд је настављен и у првих седам месеци 2018. године када је остварен прилив од 1,4 млрд евра. НБС очекује да ће укупан прилив у 2018. години износити 2,6 млрд евра, односно 6,6 одсто БДП и да ће бити више него довољно за покривање дефицита текућег рачуна платног биланса.

Јавни дуг Србије (централни ниво државе, у % БДП)

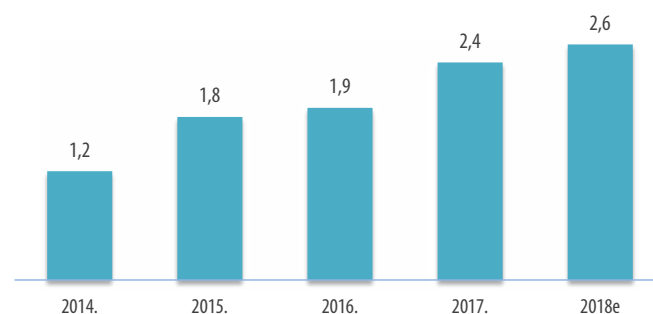
Извор: Министарство финансија.

Кретање стопе запослености/незапослености становништва старости 15 и више година, према Анкети о радној снази (у %)

Извор: РЗС.

Нето СДИ (у млрд ЕУР)

Извор: НБС.

Укупна **спољнотрговинска робна размена** Србије у периоду јануар-август 2018. године износила је 24,9 млрд евра што представља раст од 11,0 одсто у односу на исти период прошле године. Извезено је робе у вредности од 10,7 млрд евра, што представља повећање од 8,5 одсто, док је увоз робе износио 14,2 млрд евра, што представља повећање од 13,0 одсто. Дефицит спољнотрговинске робне размене износи 3,4 млрд евра, што је повећање од 30,0 одсто, чиме је покривеност увоза извозом опала на 75,8 одсто у односу на 79,0 одсто колико је покривеност износила у истом периоду прошле године. Пораст дефицита је последица, пораста цене енергената од којих је привреда Србије високо зависна, релативно јак динар у односу на кључне валуте, као и чињеница да привредни раст у значајној мери зависи од увоза материјала и производа за потребе инвестиционе активности и потрошње као компоненти БДП.

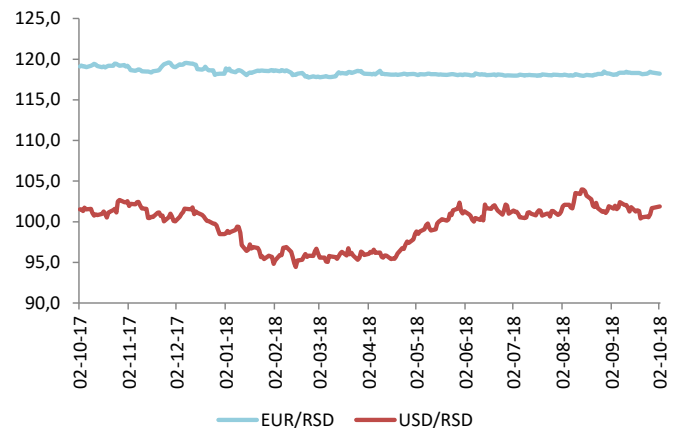
Значајан допринос одржавању релативно ниског дефицита текућег рачуна платног биланса даје **суфицит у трговини услугама** који је у првих седам месеци 2018. године износио 558,2 млн евра, у односу на 454,6 млн евра из истог периода прошле године. **Дефицит текућег рачуна платног биланса** је у прошлој години износио 5,7 одсто БДП, исти ниво се очекује и у текућој години, уз очекивања НБС да се он у средњем року смањи на ниво од око 5,0 одсто.

Према Анкети о радној снази за други квартал 2018. године, број запослених износи близу 2,9 милиона, а број незапослених 391,6 хиљада. Стопа запослености популације старости 15 и више година износи 48,6 одсто, а **стопа незапослености** 11,9 одсто (у првом кварталу износила је 14,8 одсто). **Просечна бруто зарада** исплаћена у јулу 2018. године износила је 68.029 динара, док је просечна нето зарада износила 49.202 динара. У односу на исти месец претходне године, бруто зарада је реално већа за 4,9 одсто, док је нето зарада већа за 5,4 одсто.

Према подацима НБС, међугодишња стопа раста кредитне активности у Србији је у јуну 2018. године износила 7,6 одсто (14,1 одсто по искључењу ефеката отписа и продаје НПЛ-ова). Стабилност банкарског сектора у Србији је очувана и додатно ојачана, захваљујући мерама НБС, а удео проблематичних кредита у укупним кредитима забележио је пад, на 7,8 одсто (јун 2108).

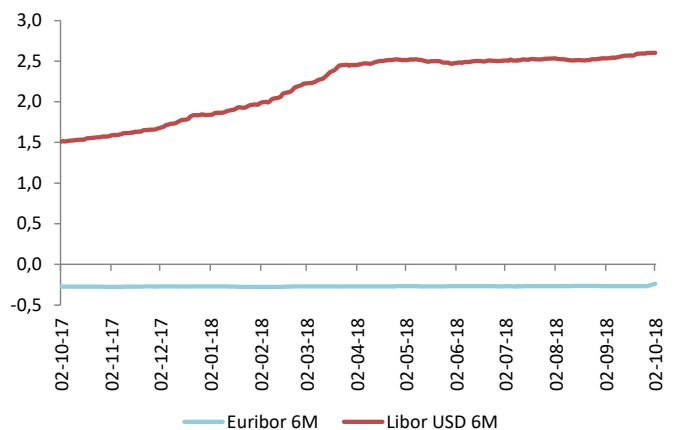
Динар је у 2017. години ојачао 4,2 одсто у односу на евро чиме је био једна од валута које су оствариле највећу апресијацију. У првих девет месеци 2018. године **просечан девизни курс** је износио 118,2427 динара за један евро, односно 99,1052 динара за један амерички долар. Народна банка наставља политику интервенција на девизном тржишту како би спречила веће дневне осцилације националне валуте.

Кретање девизних курса у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Кретање каматних стопа у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

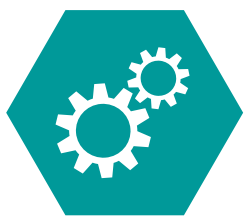
У фокусу

Директива Европске уније о одређеним аспектима уговора о испоруци дигиталног садржаја

Потенцијал раста е-трговине још није у потпуности искоришћен. У стратегији јединственог дигиталног тржишта Европе на свеобухватан начин се приступа уклањању главних препрека развоју прекограничне е-трговине у Унији ради остваривања тог потенцијала. Осигурање бољег приступа потрошача дигиталном садржају и олакшавање предузећима испоруке дигиталног садржаја је неопходно како би се подстакло дигитално пословање и општи раст. Ради постизања стварног јединственог дигиталног тржишта, потребно је усклађивање одређених аспеката који се односе на уговоре о испоруци дигиталног садржаја полазећи од високог нивоа заштите потрошача. Потпуно усклађеним правилима потрошачког уговорног права у свим државама чланицама предузећима ће се олакшати понуда дигиталног садржаја преко границе. Постојаће стабилно окружење уговорног права при продаји на интернету или другим начинима продаје на даљину у другим државама чланицама. Специфичним потпуно усклађеним правилима о дигиталном садржају у целој Европској Унији отклониће се сложеност коју узрокују различита национална правила која се тренутно примењују на уговоре о испоруци дигиталног садржаја.

Национални домени

Према правилима DNS система, интернет домен је скуп података који описује јединствену административно - техничку целину на Интернету. То је систем у коме се интернет адресе везују за одређене локације на Интернету, сервере, сајтове, е-поруке и остало. Назив интернет домена је сопствена интернет адреса која је регистрована у оквиру неког интернет домена, националног или међународног. Он је саставни део веб адресе и адресе е-поште и на тај начин одређује идентитет на Интернету. Србија као и свака земља на свету, поред грба, заставе и химне, има и следећа стандардна обележја: телефонски позивни број (381), нумерички код (688) и међународну двословну (РС) и трословну ознаку (СРБ). Двословна ознака је истовремено и национални интернет домен. Свака земља, уз свој национални интернет домен, има и организацију која њиме управља. У Србији је то Фондација Регистар националног интернет домена Србије – РНИДС, која управља са два интернет домена .RS и .СРБ. Све до 2008. године користио се домен .уи, али је са нестанком Југославије морао да се узме други назив за интернет домен. После доста дискусија, на Јавној расправи 18. септембра 2006. године, победио је .RS са највише гласова. Међународна организација за стандардизацију је 26. септембра 2006. године и званично доделила RS као Alpha-2 code за Србију. Регистрација новог .RS домена, са правом прече регистрације за оне који су већ имали исти назив у .YU домену, почела је 10. марта 2008. године и то тачно у подне. Првог дана регистровано је 7.000 назива најмлађег националног домена у Европи. Од 10. септембра 2008. године почела је слободна регистрација назива .RS домена. Регистар .YU домена је трајно угашен 30. марта 2010. године. Од 27. јануара 2012. године домен .RS је добио и свог млађег брата, ћирилички .СРБ домен. Данас, десет година касније, Србија има преко 100.000 регистрованих назива .RS домена.

Подршка привреди

Програми подршке пословању привреде

I ДРЖАВНА ПОМОЋ КОЈА СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ

Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2018. години

Програм спроводи Министарство привреде у сарадњи са Развојном агенцијом Србије и одабраним пословним банкама и лизинг компанијама. Намењен је за суфинансирање набавке производне опреме и опреме директно укључене у процес производње размењивих добара:

1. нове производне опреме и/или машина,
2. транспортно-манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорта,
3. нових делова, специјализованих алата за машине или других капиталних добара.

Предузећа могу остварити право на суфинансирање до 25 одсто нето вредности набавке производне опреме, али су у обавези да обезбеде учешће у висини 5 одсто нето вредности производне опреме, док ће се преосталих 70 одсто обезбедити из кредита пословних банака или финансијског лизинга компанија укључених у спровођење овог програма. Износ одобрене бесповратне помоћи у висини до 25 одсто од нето вредности производне опреме не може бити мањи од 500.000 динара, нити већи од 5.000.000 динара.

Право да се пријаве на конкурс за доделу бесповратних средстава имају:

1. микро или мала правна лица према финансијским извештајима за 2016. годину,
2. предузетници регистровани у АПР,
3. задруге.

Привредни субјекти морају бити уписани у регистар АПР најкасније 31. децембра 2016. године. Банке које учествују у програму су „Поштанска штедионица“, „Credit Agricole“, „Halkbank“, „Eurobank“, „Procredit“ и „Raiffeisen leasing“. **Позив је отворен до утрошка средстава.**

II ДРЖАВНА ПОМОЋ КОЈА СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО ФОНДА ЗА РАЗВОЈ

A) Програм подстицања предузетништва кроз развојне пројекте у 2018. години

Средства одређена Програмом намењена су за:

1. **куповину, изградњу, доградњу**, реконструкцију, адаптацију, санацију, инвестиционо одржавање производног простора или пословног простора који је у саставу **производног простора, или простора** у којем се обавља производња или складиштење производа,

2. куповину нове или половне производне опреме (не старије од пет година), укључујући доставна возила за превоз сопствених производа и друга транспортна средства која се користе у процесу производње,
3. трајна обртна средства, која могу да чине највише 20% укупног инвестиционог улагања,
4. набавку софтвера и других нематеријалних улагања.

Средства по овом програму намењена су за подршку развоја производних делатности, рачунарског програмирања и штампарских услуга.

Право да се пријаве на јавни позив имају предузетници, микро, мали и средњи привредни субјекти и задруге који доставе званичне финансијске извештаје за претходне две године у којима није исказан нето губитак, с тим да се овај услов за достављање финансијских извештаја, не примењује на предузетнике који немају обавезу достављања тих извештаја. Потребно је да буду регистровани у АПР најкасније до 31. децембра 2015. године, а за привредне субјекте који подносе захтеве у вредности већој од 12.500.000 динара најкасније до 31. децембра 2013. године, односно најкасније до 31. децембра 2014. године након достављања званичних редовних финансијских извештаја и за 2017. годину.

Могуће је остварити право на финансијску подршку у износу до 20 одсто бесповратних средстава од вредности инвестиционог улагања. Преостали износ вредности пројекта финансираће се из кредита Фонда, с тим да учешће трајних обртних средстава у износу укупних средстава (кредит Фонда и бесповратна средства) може бити до 20 одсто.

Износ средстава	Кредит	Бесповратна средства	Укупно
Минимални	1.000.000 динара	250.000 динара	1.250.000 динара
Максимални	50.000.000 динара	12.500.000 динара	62.500.000 динара

Изузетно за предузетнике, минимални износ кредита је 300.000,00 РСД, а износ бесповратних средстава 75.000,00 РСД.

Јавни позив је отворен док се средства из Програма не утроше, а најкасније **до 31.12.2018. године**.

Б) Програм подстицања развоја предузетништва кроз финансијску подршку за почетнике у пословању у 2018. години

Средства су намењена новооснованим предузетницима, микро и малим привредним друштвима, који су регистровани у АПР најраније у години која претходи години подношења захтева.

Улагања која се могу финансирати у оквиру овог програма обухватају:

1. доградњу/реконструкцију/адаптацију/санацију/пословног или производног простора,
2. куповину опреме (нове или половне, не старије од пет година),
3. трајна обртна средства, која могу да учествују највише до 20 одсто у структури укупног инвестиционог улагања.

Могуће је остварити право на финансијску подршку у виду бесповратних средстава у износу до 30 одсто вредности улагања. Преостали износ инвестиционог улагања привредних друштава и предузетника финансираће се из кредита Фонда под следећим условима:

Износ за правна лица и предузетнике	Кредит	Бесповратна средства	Укупно
минимални	280.000 динара	120.000 динара	400.000 динара
максимални	4.200.000 динара	1.800.000 динара	6.000.000 динара

Рок отплате до пет година у оквиру кога је грејс период до једне године. Каматна стопа уз примену валутне клаузуле:

- 1,5% годишње уз гаранцију банке,
- 3% годишње уз остала средства обезбеђења.

Јавни позив је отворен док се средства из Програма не утроше, а најкасније до **31. децембра 2018. године**.

III ПОДСТИЦАЈИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈУ ПРЕКО НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

A) Субвенције за запошљавање

Јавни позив послодавцима за субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоотвореним радним местима објављен је у фебруару, а конкурс је **отворен до 30. новембра 2018. године**. У складу са овим јавним позивом, субвенција се одобрава послодавцима који припадају приватном сектору, у једнократном износу, ради запошљавања незапослених који се воде на евиденцији Националне службе за запошљавање.

Висина субвенције је одређена степеном развијености јединице локалне самоуправе према месту запошљавања лица и износи:

- 150.000,00 РАД по лицу, односно 180.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања и жртве породичног насиља, у првој и другој групи ЈЛС (јединица локалне самоуправе),
- 200.000,00 РСД по лицу, односно 240.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања и жртве породичног насиља, у трећој групи ЈЛС;
- 250.000,00 РСД по лицу, односно 300.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи.

Б) Субвенције за особе са инвалидитетом

1. Субвенција зараде за особе са инвалидитетом без радног искуства у 2018. години

Јавни конкурс је објављен у фебруару, а **пријаве се примају до краја 2018. године**. Послодавац који на неодређено време запосли особу са инвалидитетом без радног искуства, има право на субвенцију зараде за ту особу, у трајању од 12 месеци од дана заснивања радног односа. Субвенција зараде се одобрава у висини до 75 одсто укупних трошкова зараде са припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање, али не више од износа минималне зараде, под условом да запошљава особу са инвалидитетом пријављену на евиденцију незапослених која нема радног искуства на пословима на којима се запошљава и да послодавац обавља делатност минимум 3 месеца пре подношења захтева за субвенцију зараде, у радном односу има најмање једно запослено лице итд.

2. Субвенција за подршку особама са инвалидитетом

Јавни конкурс за рефундацију трошкова подршке особама са инвалидитетом које се запошљавају под посебним условима у 2018. години је објављен 14. фебруара и отворен је до краја 2018. године. У складу са јавним позивом могуће је остварити:

1. Рефундацију трошкова зараде лицу ангажованом на пружању подршке на радном месту - радна асистенција- само за време док пружа стручну помоћ, а најдуже 12 месеци, а максимално у висини до 50.000,00 РСД месечно,
2. Рефундација примерених трошкова прилагођавања радног места у једнократном износу што подразумева техничко и технолошко опремање радног места, средстава за рад, простора и опреме, у складу са могућностима и потребама запослене особе са инвалидитетом, у једнократном износу до 400.000,00 РСД по особи са инвалидитетом. Висина рефундације трошкова подршке не сме да буде већа од 100 одсто оправданих додатних трошкова.

Актуелни конкурси за иновативне компаније

I ПРОГРАМ САРАДЊЕ НАУКЕ И ПРИВРЕДЕ

Програм сарадње науке и привреде (*Collaborative Grant Scheme for R&D Organizations and Private Sector Enterprises*) спроводи Фонд за иновациону делатност.

Циљ Програма сарадње науке и привреде је да унапреди индустријска истраживања, подстичући предузећа из приватног сектора и јавне научноистраживачке организације да спроводе заједничке пројекте из области истраживања и развоја са идејом да креирају нове или унапреде постојеће комерцијално исплативе производе и услуге, као и иновативне технологије са значајним утицајем на будући развој и тржишним потенцијалом. Висина износа финансирања: до 300.000 евра, односно до 70% укупно одобреног буџета пројекта најмање 30% обезбеђује подносилац пријаве из других приватних извора независних од Фонда.

Услови за конкурсисање: Конзорцијум сачињен од најмање једног микро, малог или средњег привредног друштва и најмање једне јавне научно-истраживачке институције које испуњавају услове прописане Приручником Програма сарадње науке и привреде; Конзорцијум може имати највише пет чланица.

Област/сектор: пројекат може доћи из било које области науке и технологије и било ког индустријског сектора.
Време реализације пројекта: до 24 месеца

Јавни позив је отворен **од 3. октобра до 28. децембра 2018. године у 15h.**

II ИНОВАЦИОНИ ВАУЧЕРИ

Програм иновационих ваучера спроводи Фонд за иновациону делатност, а укупан износ опредељених средстава износи 48.000.000,00 динара.

Иновациони ваучери представљају једноставан финансијски подстицај који омогућава малим и средњим предузећима да, користећи услуге научноистраживачког сектора, подигну ниво иновативности својих производа и постану конкурентнија на тржишту.

Циљеви Програма иновационих ваучера су: да се мала и средња предузећа (МСП) из приватног сектора подстакну да користе услуге научноистраживачких институција како би побољшали своје производе, процесе, вештине и услуге, и тако унапредили своју укупну конкурентност; да се поспеши успостављање веза и сарадње између МСП из приватног сектора, с једне стране и научноистраживачких институција, са друге стране, а све у корист развоја привреде Србије.

Висина износа финансирања:

- до 800.000 динара, односно 80% укупних трошкова услуге, не укључујући порез на додату вредност (ПДВ),
- најмање 20% обезбеђује подносилац пријаве из других извора независно од Фонда.

Једном подносиоцу пријаве могу бити одобрена највише два иновациона ваучера, у укупном максималном износу од 1.200.000,00 динара.

Услови за учешће у Програму

Подносиоци пријава који кумулативно испуњавају услове подобни су за пријаву за Програм:

- Правна лица основана у складу са важећим Законом о привредним друштвима и регистрована у Агенцији за привредне регистре Републике Србије;
- Привредна друштва разврстана као микро, мала или средња у складу са важећим Законом о рачуноводству;
- Привредна друштва у већинском приватном власништву.

Подносиоци пријава који испуњавају наведене услове подносе пријаву за добијање иновационог ваучера за коришћење услуга јавних и свих осталих акредитованих научноистраживачких организација: универзитета, факултета, института и иновационих центара и других акредитованих научноистраживачких организација у Србији, укључујући и оне у приватном власништву.

Услуге које се финансирају Програмом

Иновациони ваучери могу да се користе за трансфер научних, технолошких или иновативних услуга које су нове за подносиоца пријаве, односно за решавање неког техничког/технолошког проблема које подносилац пријаве одреди. Подршка кроз иновациони ваучер може да се одобри за следеће услуге: Развој нових или побољшање постојећих производа (у односу на функције и квалитет), процеса или услуга; Доказ концепта; Студија изводљивости; Производња лабораторијског прототипа; Израда демонстрационог прототипа; Различити видови испитивања (у лабораторији, у пилот постројењу); Валидација технологије; Валидација нових или побољшаних производа, процеса или услуга; Саветодавне услуге у вези са иновационом делатношћу; Развој и увођење посебног софтвера за производ или процес (у оквиру развоја производа); Специфичне обуке у вези са развојем технолошких решења (за ове сврхе може се користити највише 20% вредности иновационог ваучера).

Пријава за иновационе ваучере је од **3. октобра 2018. године до утрошка опредељених средстава.**

За додатне информације контактирајте **Центар за подршку инвестицијама и ЈПП ПКС** путем телефона **011 / 41 49 444** или нам пишите на имејл: investicije@pks.rs.

Додатне информације о актуелним програмима подршке пронаћи ћете на интернет странама:

[Развојне агенције Србије \(РАС\)](#)

[Фонда за развој](#)

[Министарства привреде](#)

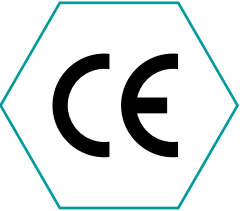
[Агенције за осигурање и финансирање извоза](#)

[Националне служба за запошљавање](#)

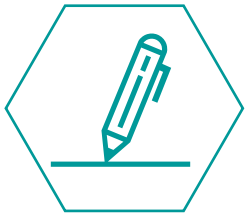
Најбржи пут до инопартнера

Привредна комора Србије је члан [Европске мреже предузетништва](#) и координатор Конзорцијума ЕЕН мреже у Србији. Услуге ЕЕН мреже су превасходно намењене малим и средњим предузећима као сервис када је у питању интернационализација пословања. Европска мрежа предузетништва има за циљ да предузећа лакше и брже пронађу партнере у иностранству кроз бесплатне услуге претраге [Базе пословне сарадње](#) и учешћа на међународним [пословним сусретима](#) и [пословним мисијама](#).

СЕ знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа

Привредна комора Србије је покренула јединствену апликацију о [СЕ знак](#), који означава да производ задовољава битне захтеве у погледу безбедности и здравља корисника, захтеве заштите имовине и заштите животне средине. За све додатне информације о производима који подлежу СЕ означавању и попуњавање упитника којим можете проверити да ли се на ваш производ односи одређена ЕУ Директива заснована на новом приступу и/или одговарајући домаћи пропис посетите следећи линк: [СЕ знак](#).

Едукација

Центар за едукацију и стручно образовање (ЦЕСО) Привредне коморе Србије привредницима омогућава савремену и континуирану пословну едукацију. Унапређење постојећих и стицање нових знања, вештина и компетенција, као и непрекидан лични и професионални развој, део су мисије ЦЕСО у афирмисању концепта целоживотног учења. Програми семинара и едукација се могу преузети на следећем линку: [ПКС едукација*](#).

* Линк: www.pks/edukacija.

Методолошке напомене

Електронске комуникације и информационо друштво, према КД(2010), обухватају области делатности: Производња рачунара, електронских и оптичких производа, Телекомуникације, Рачунарско програмирање, консултантске и са тим повезане делатности, Информационе услужне делатности.

Републички завод за статистику почев од 2018. године просечне зараде рачуна на основу података из евиденције Пореске управе. Истраживање о зарадама заснива се на подацима из обрасца Пореске пријаве за порез по одбитку (образац ППП-ПД). Просечне зараде израчунавају се на основу износа обрачунатих зарада за извештајни месец и броја запослених који је изражен еквивалентом пуног радног времена (full-time equivalent – FTE). Обухваћене су све категорије запослених за које су послодавци, тј. пословни субјекти, Пореској управи доставили електронски попуњен образац пореске пријаве ППП-ПД са обрачунатим зарадама. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Неке вредности, приказане у билтену, заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Коришћене скраћенице

БДП	Бруто домаћи производ	ЗНД	Заједница независних држава
БДВ	Бруто додата вредност	LIBOR	Лондонска међубанкарска стопа
СДИ	Стране директне инвестиције	EURIBOR	Европска међубанкарска стопа
КД(2010)	Класификација делатности	BELIBOR	Београдска међубанкарска стопа
СМТК	Стандардна међународна трговинска класификација	EMBI	Индекс обвезница тржишта у настајању
ПДВ	Порез на додату вредност	CDS	Credit Default Swap
Ø	Просек периода	RSD	Српски динар
АРС	Анкета о радној снази	EUR	Евро
ЕУ(28)	Европска унија коју чини 28 држава чланица	USD	Амерички долар
ЦЕФТА	Централноевропски споразум о слободној трговини		

Извори података: Републички завод за статистику (РЗС), Народна банка Србије (НБС), Агенција за привредне регистре (АПР), Привредна комора Србије (ПКС), Управа царина (УЦ), Министарство финансија (МФ), Пореска управа (ПУ), Завод за статистику Европске уније (Eurostat), Чикашка продуктна берза (СМЕ), Bloomberg L.P, Међународни трговински центар (ICT TradeMap), Европска централна банка (ЕЦБ), Међународни монетарни фонд (ММФ).

Девизни курсеви: Сви прерачуни у билтену су извршени према следећим просечним средњим курсевима Народне банке Србије:

Период:	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.		
							I квартал	II квартал	III квартал
EUR/RSD	113,1277	113,1369	117,3060	120,7328	123,1179	121,3367	118,4251	118,1712	118,1386
USD/RSD	88,1169	85,1730	88,5408	108,8543	111,2903	107,4987	96,3415	99,2224	101,5888

Извор: НБС.

Одрицање од одговорности: Подаци су подложни изменама у складу са променама званичних извора података. Информације у овом извештају су дате у сврху општег информисања и не могу бити замена за економски савет, нити се њиховим објављивањем ствара било каква обавеза за Привредну комору Србије. Умножавање и дистрибуирање билтена и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави Привредној комори Србије на: analitika@pks.rs.

Удружење за електронске комуникације и информационо друштво

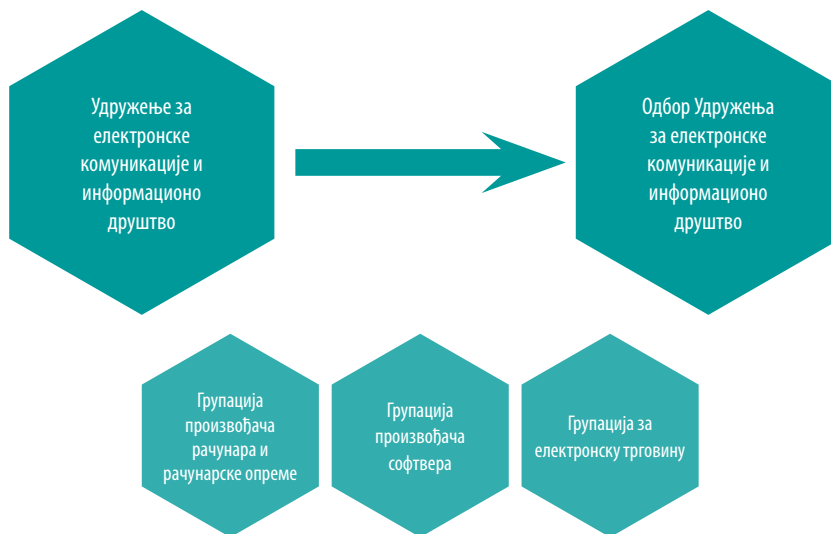
Удружење за електронске комуникације и информационо друштво заступа интересе својих чланица, предузећа у области информационо-комуникационих технологија. Припрема иницијативе и предлоге који се односе на стандарде и прописе у овој области, промовише развој нових технологија у Србији, креира нова радна места у оквиру гране. Такође, удружење врши едукацију и тренинг за своје чланице, кроз организовање стручних семинара, радионица, округлих столова, симпозијума и конференција; сарађује са сродним асоцијацијама у региону, повезује домаћа предузећа са потенцијалним партнерима у иностранству, сарађује са надлежним државним институцијама и организује стручне сајмове у земљи и иностранству.

У оквиру Удружења за електронске комуникације и информационо друштво постоје три групације:

- Групација произвођача рачунара и рачунарске опреме
- Групација произвођача софтвера
- Групација за електронску трговину.

У будућем периоду, планира се оснивање следећих групација:

- Групација мобилних оператора
- Групација произвођача и дистрибутера комуникационе опреме
- Групација провајдера електронских комуникационих услуга
- Групација интернет провајдера
- Групација кабловских оператора
- Групација за информациону безбедност
- Групација за ЕРП, ДМС, ЦМС
- Групација извозника ИКТ услуга
- Групација веб и мобилних апликација
- Групација embedded система
- Групација произвођача специјализованих софтвера
- Групација приређивача игара на срећу
- Групација дистрибутера хардвера
- Групација произвођача хардвера
- Групација за електронску трговину
- Групација пружалаца поштанских услуга
- Групација за стручно усавршавање у ИКТ сектору.

Контакт

Привредна комора Србије
Ресавска 13-15
11000 Београд

T: 0800 808 809

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

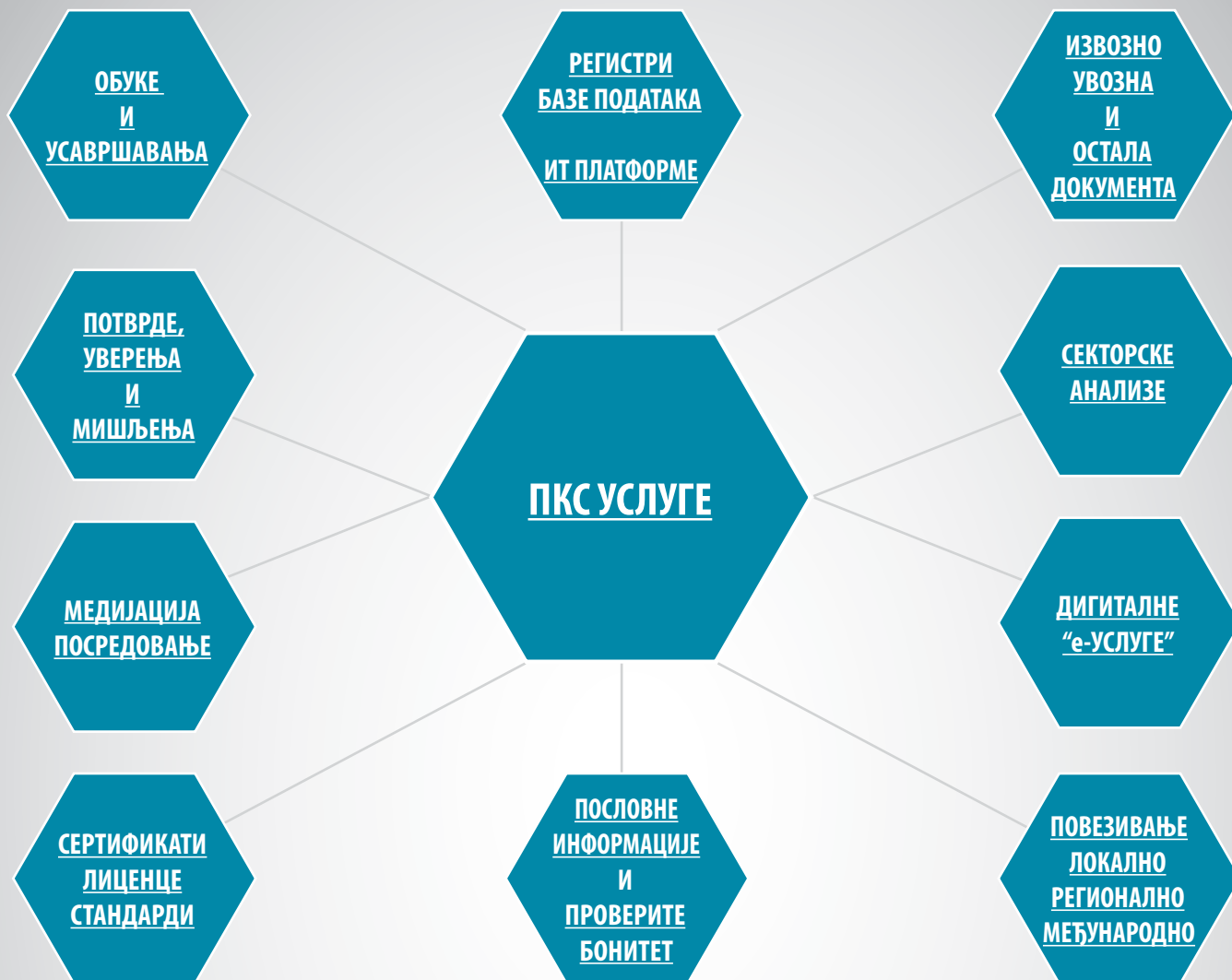
#PKS
@Privrednakomora

Удружење за електронске комуникације и информационо друштво
Јелена Јовановић, секретар

T: (+381 11) 33 04 524
(+381 11) 33 04 521
(+381 11) 33 04 558

E: ict@pks.rs
usluge@pks.rs

PKS еБилтени се објављују тромесечно и дистрибуирају свим чланицама PKS, у складу са организацијом рада стручних служби Привредне коморе Србије. Оглашавање у PKS еБилтенима и достављање материјала уз податке о фирми (назив предузећа, адреса, контакт телефон и ПИБ) могуће је путем имејлова: analitika@pks.rs или bis@pks.rs, као и позивом на број 0800 808 809. Понуда за оглашавање у PKS еБилтену ће вам бити достављена мејлом. Више информација на страни: www.pks.rs/oglašavanjePKSeBilten.